

Leusden in balans

November 2024

De gemeente Leusden verwacht een begrotingstekort van ruim 2 miljoen per jaar door minder inkomsten van het Rijk. Ze kan daar op drie manieren mee omgaan:

- **Inkomsten verhogen**, waardoor het leven van inwoners duurder wordt
- **Bezuïningen**, waardoor de gemeente minder kan doen
- **Reserves gebruiken**

Er zijn verschillende maatregelen die het begrotingstekort kunnen oplossen. De maatregelen wegen niet allemaal even zwaar, daarom worden ze weergegeven in punten. Het begrotingstekort is 100 punten. Aan de inwoners is gevraagd om 100 punten aan maatregelen te verzamelen. De resultaten zijn in deze factsheet te vinden.

De gemeente Leusden wil een brede groep om een mening vragen op deze dwingende keuzes, 818 inwoners hebben deelgenomen aan het onderzoek (2,6% van 31.681 inwoners). Het onderzoek is zowel online (n=727) als face to face (n=91) uitgevoerd. Alle kernen zijn benaderd en vertegenwoordigd in het onderzoek. De groep deelnemers van 45 jaar en ouder is in dit onderzoek zwaarder vertegenwoordigd, waar jongeren juist ondervertegenwoordigd zijn.

Uitvoering van het onderzoek		Alle reacties naar leeftijd	
Steekproef	Inwoners gemeente Leusden	t/m 20 jaar	1%
Methode	Online en face to face	21 t/m 40 jaar	25%
Uitnodiging	E-mail, open link en face to face	41 t/m 60 jaar	40%
Veldwerkperiode	14 oktober t/m 25 oktober 2024	61 jaar en ouder	34%
Herinnering	geen	Totaal aantal reacties	818

Optie 1: Geleidelijke lastenverzwaring

Toelichting van deelnemers

- "€50 per jaar is te overzien voor de meeste mensen"
- "Liever iets meer betalen dan voorzieningen kwijt"
- "Parkeren voor €1 is nog steeds goedkoop"
- "Energietransitie kan wel wat langzamer"
- "We moeten dit samen dragen"

Genoemde voordelen

- Spreidt lasten over verschillende groepen
- Vermijdt bezuinigingen op sociale voorzieningen
- Breed gedragen wens: voorzieningen behouden
- Geleidelijke invoering mogelijk

Optie 2: Directe aanpak

Toelichting van deelnemers

- "Direct het probleem oplossen"
- "Leusden is relatief goedkoop, kan dit hebben"
- "Liever één keer goed dan jaren gedoe"
- "Bedrijven mogen best meer bijdragen"

Genoemde voordelen

- Duidelijke oplossing
- Minimaal aantal maatregelen
- Behoudt alle voorzieningen
- Transparant systeem

Optie 3: Gemengde aanpak

Toelichting van deelnemers

- "Combinatie van lasten en bezuinigen"
- "Vervuiler mag best betalen"
- "Verdeling over verschillende posten"
- "Behoud sociale voorzieningen belangrijk"

Genoemde voordelen

- Behoudt sociale voorzieningen
- Verdeelt de lasten
- Beperkte impact per maatregel
- Combineert verschillende aanpakken

Algemeen beeld

Onderbouwing van het algemene beeld

- Deelnemers hebben een voorkeur voor belastingverhoging boven bezuinigingen op voorzieningen
- Grootste steun is voor verhoging van de woonlasten met €50 (45 punten) of €100 (85 punten) per jaar
- Betaald parkeren en hogere gemeentebelastingen worden als acceptabele opties gezien
- Er is een sterke weerstand tegen bezuinigingen op zorg, sociale voorzieningen, onderwijs, het zwembad en sportvoorzieningen
- Generatieverschillen zijn zichtbaar: jongere deelnemers (0-40) zijn meer open voor verandering, oudere deelnemers (41+) willen voorzieningen beschermen

Waar is de gemeente eigenlijk voor?

44% ziet graag een **gemeenschaps-gemeente**.

Belangrijke punten voor deze gemeente zijn sociale cohesie, voorzieningen, het beschermen van kwetsbare groepen en een prioriteit voor zorg, onderwijs en sport.

"De gemeente moet er zijn voor alle inwoners"

43% ziet graag een **dienstverlenende gemeente**.

Belangrijke punten voor deze gemeente zijn goede service en infrastructuur, toegankelijke en betaalbare voorzieningen en een efficiënte uitvoering van de basistaken.

"De gemeente moet gewoon goed werk leveren"

35% ziet graag een **participatieve gemeente**.

Belangrijke punten voor deze gemeente zijn inwoners die actief meedenken en meedoen, samen besluiten nemen en ruimte voor initiatieven.

"We moeten het samen doen"

32% ziet graag een **toekomstgerichte gemeente**.

Belangrijke punten voor deze gemeente zijn focus op duurzaamheid, investeren in jongeren en het ontwikkelen van een lange termijn visie.

"De gemeente moet vooruit kijken"

Suggesties en opmerkingen van deelnemers

1. **Verdeel de lasten eerlijk en werk slimmer** (genoemd door 414 deelnemers): Middeninkomens hebben het zwaar. Zij betalen veel en vallen buiten regelingen. Let op stille armoede bij ouderen. Vraag meer van mensen en bedrijven die dat kunnen dragen. Denk na over hondenbelasting, reclame en toeristenbetaling.
2. **Betrek inwoners en bedrijven** (genoemd door 374 deelnemers): Vraag inwoners vaker om mee te helpen. Mensen willen best hun steentje bijdragen. Vraag inwoners wat zij zelf willen doen en steun hun ideeën. Grote bedrijven kunnen meer doen. Maak goede afspraken over samenwerking.
3. **Focus op wat echt moet** (genoemd door 320 deelnemers): Houd belangrijke voorzieningen in stand. Houd scholen en zorg bereikbaar. Stop met overbodige extra's. Kijk wat wettelijk moet. Voorkom problemen door goed na te denken. Maak waar nodig beleid op maat en pas regels aan.
4. **Begin bij jezelf** (genoemd door 285 deelnemers): Bezuinig eerst in eigen huis voordat je inwoners geld vraagt. Waarom is de raadzaal voor veel geld verbouwd? Stop met het inhuren van dure externe adviseurs. Er werken te veel mensen bij de gemeente en vier wethouders is te veel. Werk meer samen met andere gemeenten.

Wat doen we met de uitkomsten?

De uitkomsten van dit onderzoek zijn gedeeld met de gemeenteraad van Leusden. Die wegen de uitkomsten vanuit hun eigen verantwoordelijkheid mee bij de discussies over de te nemen maatregelen. Begin 2025 neemt de gemeenteraad hierover een beslissing.